

Observatoriulu ese de doue ori in septemana, Mercuria si Sambat'a.

Prețulu

pentru Sibiiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuraticei se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiiu.

Nr. 44.

— Sibiiu, Sambata 30/11 Juniu. —

1881.

Program'a Curutiloru moderni.

Noue ne mai placu Curutii, adeca kossuthianii, decâtu Lobontii, adeca dualistii, de ori-care partida se tinu ei. Curutii sunt brutali, dara inca totu mai poti se afli din pén'a si din gurile lor, la ce aspira si care este scopulu loru supremu, prin urmare te si poti orientá mai usioru față de politic'a si de procedur'a loru. Nu este asia cu Lobontii. Farisei din cresetu până in talpi, Tartufi de profesiune, ei nici-odata nu'si dau pe față ultimele loru aspiratiuni si scopuri, ori-candu este vorb'a de integritatea monarchiei, de lustrulu corónei imperiale, de armat'a comuna, de libertatea cea adeverata. Chiaru programele electorali ale Lobontiloru sunt mai multu promissiu vage, frase spalacite, mascate cu frasea tocita, că ei aru fi aceia, cari tinu la principie liberali (szabadelvűség).

De câteva luni încóce s'au desbinatu si Curutii in doue partide, una ungunéna, alta ardeléna. Dupa noi differenti'a intre acestea doue partide este mai multu intru unu punctu, acela inse essential, că adeca Curutii din Ungari'a nu mai tinu nici la uniunea personale cu Austri'a, si sémena fórte, că este multu aluatu republicanu la densii; din contra Curutii din Transilvani'a totu mai tinu la uniunea personale, că adeca regele lor se fia totu acela, carele este si imperatu alu Austriei; mai multu nimicu, ci precum dicu canonistii, separare a thoro et mensa.

Curutii transilvani, alu caroru comitetu centralu este in Clusiu, se adressara către toti alegatorii fara distinctiune de nationalitate, de confessiune si de conditiuni sociali cu o programa, compusa din Martiu a. c., publicata inse numai in 2 Juniu totu la Clusiu. Ea este lunga, avemu inse cea mai mare trebuintia că se o cunóscemu cu totii fórte bine, se o rumegamu si cumpanimu cu atátu mai virtosu, că curutii se bucura de mari simpathii la magiari, in cătu chiaru „P. Lloyd“ se teme, că partid'a lui Colomanu Tisza, supranumita cu nedreptu liberala, va mai perde si astadata, precum a perdutu si in 1878, nu inse la partid'a aristocratica, ci numai la cea kossuthiana. Mai multu: aristocraticulu „Pesti Napló“ a inceputu se dea mereu in apele curutiloru.

Punctele programei curutiloru se reducu parte la relatiunile dintre Austri'a si Ungari'a, prin urmare si la dreptulu publicu alu tieiei, parte la reforme interne. Desbracata de ori-ce frase neteditorie, program'a Curutiloru ardeleni, pe langa care ceru ei voturile alegatoriloru este:

Independenti'a perfecta a Ungariei de către Austri'a, adeca desfiintierea totala a dualismului, că se nu mai fia nici vamile comune, nici banca comuna, nici armata comuna, nici afaceri esterne comune, nici telegrafia, nici cali ferate, nici nimicu pe lume comunu, afara numai de person'a monarhului. Asia intielegu ei desfiintierea dualismului. Prin urmare:

Regele se siédia mai multu la Budapést'a, se tina curte mare; boierii cei mari se nu mai caute nimicu la Vien'a, ci se siédia in capital'a Ungariei.

Regimentele din Ungari'a, Transilvani'a, Croati'a separate cu totulu de către cele din provinciile austriace, se formede armata cu totulu independenta de cea austriaca, se aiba numai oficiali unguneni, limb'a de comanda si preste totu cea oficiale la armata se fia numai cea magiara, éra cea germana esterminata cu totulu; statu maioru asemenea ungunescu.

Se se traga linii de vama spre Austri'a, punendu-se taxe nu numai pe provenientie din alte tieri si staturi, ci si pe cele din provinciile austriace; cu alte cuvente, Austri'a se fia considerata că statu strainu in strictulu intielesu alu cuventului, si acésta se se intemple cu atátu mai virtosu, că austriacii avendu industri'a si comerciulu fórte desvoltate, scotu pe manufacturele si fabricatele loru sute de

milione din Ungari'a, pre candu acésta tíera fiindu mai multu numai agricola, locuitorii ei fiindu multu mai inapoiati si prosti in industria si comerciu, nu au ce se venda austriaciloru, decâtu numai producte crude si acestea numai atunci, candu voiesce ceriulu, éra candu vrea acesta se'i bata, necum se póta vinde ceva prisosu, dara stau se móra si ei de fóme.

Pentru-cá Ungari'a se'si póta prepara destui individi apti in diplomatia, se se deschida cătu mai curendu la B.-Pest'a academia orientala, precum este cea din Vien'a, pentru limbile si sciintiele orientali. Intr'aceea

Magiarii se cerce a trage si indulci pe popórale mici către maiestatea corónei ungunesci, éra cu Romani'a si cu Poloni'a se intre in relatiuni federalistice.

Ací Curutii nu se esplica de ajunsu; se esplica inse „Kelet“ injurandu'i clusianesce, că pe nisce nebuni si tradatori.

Curutii ardeleni sunt decisi (preste voi'a curutiloru unguneni) se ocupe locu si in delegatiune, daca voru fi alesi, inse numai cu scopulu pronuntiatu, că in aceea se provóce discordia si se ajute a o sparge. Bravo energia!

In cătu pentru reformele interne, curutii promitu marea cu sarea si anume:

Combaterea centralismului si birocrației sugrumatórie, decentralizare autonóma.

Libertate individuala multu mai intinsa asia, cătu in acésta se'si afle scutul si asilulu chiaru si nationalitatile si confessiunile religióse, spre a'si desvolta autonomi'a loru. Frumósa teoria; se'i vedemu realizarea.

Reforme radicale in justitia si finantie.

Reforme economice cu atátu mai urgente, cu cătu pamentulu trece fórte desu dela o mana la alt'a si proletariatul a inceputu se crésca in proportiuni spaimantatórie. Se se caute, dicu ei, o cale midiulocia intre fidei-comissele aristocratice si intre proprietati mici democratice, sau ceea ce se numesce in Angli'a home states.

Industri'a patriei se fia una din problemele principali, inaintata prin legi cu totulu noue si prin deschidere pe piatie spre Orientu. (V'ati desteptatu fórte tardiu).

Afacerile speciali ale Transilvaniei, care deriva din desvoltarea sa istorica speciala si din natur'a climei sale, se fia cu totulu altumintrea respectate si cautate, decum au fostu până acuma. (Audi acolo, gur'a pecatosului adeverulu vorbesce!)

Murasiulu se se reguledie pentru navigatiune, pentru-cá se fia spre prosperarea locuitoriloru din Campi'a Transilvaniei si a celoru din Secuime de către Moldov'a.

Tractatul de comerciu si de vama cu Romani'a, că fórte periculosu pentru Ardealu, se se anuledie.

Cele doue catastrofe provisorie sunt pre cătu de scumpe, atátu si rele; se se faca altulu. Nedreptatea facuta regiunei Salagiului cu catastrulu se se indrepte.

Luteraniloru magiari se li se dea episcopu magiaru, scotiendu'i de sub celu sasescu.

Autonomi'a romano-catholica largita tare, si administratiunea averiloru bisericesci catholice se fia lasata in manile organeloru sale autonóme.

Universitatea din Clusiu se fia inaltata la starea altoru universitati europene.

Program'a inchiaie cu unu apellu infocatu pentru independenti'a natiunei magiare, éra aci dice că:

Secolulu alu 19-lea lasa dehereditate celui urmatoriu liberarea natiuniloru asservite.

Acésta este program'a Curutiloru ardeleni.

Cautati bine, că in punctele relative la Transilvani'a semena că si cum o ar fi imitatu dupa program'a romaniloru. Dara apoi acestia isi au dica-

tóri'a loru: Sau vorbesce cum te porti, sau te pórtu cum vorbesci.

De altumintrea credemu si noi, că ori ce va face guvernulu, ori-cátu voru alerga agentii dela administratiune, Curutii voru rupe astadata si in Transilvani'a din turm'a de alegatori ministeriali, si nici că strica se i se strige câte unu Memento. Cu cătu mai multi curuti in dieta, cu atátu se va alege mai curendu si de sórtea celorulalte popóra.

La agitatiunile electorali.

Dupa nenumeratele sangerari si omoruri, dupa cele mai revoltatórie abusuri intemperate cu ocasiunea alegeriloru dietali din a. 1866, 1869, 1872, in fine fiindu'i rusine si guvernului ungunescu si dietei de opiniunea publica européna, in legea electorale din a. 1874 a intercalatu la Capu VI in 16 §§-i mai multe pedepse, tractandu totuodata unele abusuri si blastamatii nu numai cá transgresiuni (Übertretung), ci si cá delicta (Vergehen), éra altele chiaru cá crime (Verbrechen). Cei tari in cerbice inse au sciutu se desjóce toti acei §§-i in 1875 si 1878 si au scapatu de ori-ce pedépsa. Spre a dá legei mai mare auctoritate, abusurile electorali s'au luat si in codicele criminalu din a. 1878 (articulu V). Anume la Capu VIII §. 185 se dice, că celu care inbiie sau promite bani sau ori-ce in valóre de bani la unu alegatoriu, sau cu scirea acestuia la vre-unu omu de ai lui (consangeanu etc.), pentru-cá se'si dea votulu unui candidat anumitu, sau se nu'i dea, sau se se abtina dela votu, trebuie se fia pedepsitu cu inchisóre până la 6 luni si in bani până la o miie fl.

Totu acésta pedépsa ajunge pe acelu alegatoriu sau pe acelu omu alu seu, care cu scirea sa primesce banii sau ori-ce altu folosu.

§- 186. Cu temnitia până la trei luni si in bani până la 500 fl. toti aceia, carii dau bani si beuturi inainte de alegeri, pentru-cá se indemne si se castige voturi. Totu aceea pedépsa ajunge si pe alegatorii cari primescu mancare si beutura.

Dupa §. 187. Functionarii publici, carii prin vre-o fapta oficiala sau prin promisiune facuta indémna si se încerca a seduce pe alegatori, cá se'si dea votulu ori pentru, ori contra vre-unui candidat, sau se nu votodie de locu, trebuie se fia pedepsiti cu inchisóre până la 3 ani.

Dupa §. 188 ómeni cari comitu blastematiile aratate in §§-ii precedenti, pe lângu pedepse dictate acolo, au se'si pérda si drepturile politice, éra functionarii si posturile lor.

Asia suna legea.

Activisti sau pasivisti, unguneni sau banatieni: se scuturamu asta-data ori-ce comoditate si fiacre in cerculu si inpregiurulu seu se fia cu privighiare neadormita la totu ce se va intemplá in dilele de alegeri, cătu si până atunci. Fiacare din noi se se faca luntre si punte, pentru-cá se afle pe siguru ori-ce misielia s'ar comite, prin vorbe, in scrisu, prin fapte, cu bani, cu alte daruri, cu promisiuni bune si cu amenintari rele. Tóte revelatiunile autentice ne potu folosi la o alta epoca fórte multu, ori se voru publicá indata anume, ori se voru conservá in portfoliu. Se intempla misiellii nenumerate, cele mai multe in strictu secretu; o scimu acésta de multu; se demascamu inse pe cătu se póte. Éca un'a din actiunile asia numitoru pasivisti! Mare meritu si-ar castigá ei, candu aru prinde pe mai multi cu man'a in busdunariu.

Uita-te, că Kossuthianii au prinsu si până acum inea si scrisori, care compromitu pe auctorii lor până dupa urechi. Ei au datu peste o multime de ospetie si betii facute din pungile candidatiloru, sau mai bine din cass'a clubului cutarei partide. Ei alérga pe urm'a pretoriloru si altoru functionari tramisi inadinsu prin comune, că se castige voturi. Asia de es. „Ellenzék“ din 7 Juniu scrie, că in comitatulu Hunedórei s'a pornitu in tóta form'a

têrgu de voturi. Dela Oláhfalú se denunția pe largu, cum Dominicu Biasini dela Clusiu óspeta și imbata de mai multe dile pe alegatori. In K. Vászárhely au prinsu epistol'a fostului deputatu Gabr. Nagy de dato Bpest'a 26 Maiu, in care se obliga a plăti, a darui și a dá de beutu*) și asia mai departe, câte vreti de acestea. Éca, asia se respecta legea de cătra ei. Se incerce inse vre-unu romanu unele cá acestea, daca vrea se védia pe Uciga'lu-crucea. Asia intielegu ei libertatea de alegeri.

Ómenii noștrii aru putea, aru și trebuí se se folosésca in totu cuprinsulu tiei de apropietele serbatori ale Rosaliilor, spre a conveni, a se informá unii dela altii, a se orientá despre mersulu și rezultatele agitaciunilor, nu numai in tînturile pe unde sunt alegatori romani, ci și pe unde nu sunt, cá si pe acolo e totu parte din patri'a nóstra comuna; trebue se ne dóra de intréga patri'a nóstra. Ori-ce intemplari și impregiurari demne de cronic'a dilei și a de verite, se le publice in vre-unu diariu din cele patru diarie politice.

Conferentia generala a reprezentantilor romani din Transilvani'a, Ungari'a si Banatu tinuta in Sibiu.

Siedinti'a III.

tinuta in 14 Maiu 1881.

(Urmare.)

Inceputulu siedintiei la 10 1/2 óre inainte de amiédi.

Presid.: La presidiu au intratu urmatóarele telegrame:

„Junimea romana universitara saluta cu insufletire reprezentanti'a nationala. Geniulu romanismului ve lumineze, cá se poteti aperi egal'a in dreptate. Traiesca program'a martirilor de pe campulu libertatii!

Clusiu 13 Maiu 1881.

Junimea Clusiana.

„Subscriii in numele consortilor de principiu saluta cordialu adunarea conferentiei. Ceriulu se'i lumina pasurile. Traiesca pasivitatea!

Aradu 13 Maiu 1881.

Popu, Campiauu, Suci, Ratiu,
Dr. Magdu.

„Alegatorii Romani din cerculu Simleului salutamu conferenti'a si'i uramu succesu asiguratoriu de deslegarea solidara si croitoriu de unu venitoriu mai seninu alu causei nationale.

Szilágy-Somlyó, 13 Maiu 1881.

Barboloviciu vicariulu.

Acestea telegrame se primescu cu vii esclamar de: Se traiésca!

Spre sciintia.

Presidiulu: La ordinea dilei raportulu comisiunei de 30.

V. Babesiu (de pe tribuna incepe cuventarea publicata in Nr. 39 alu „Observator.“ si dupa finea acesteia:)

Presidiulu: asupra propunerei comisiunei de 30 se deschide desbaterea generala. Rogu pe acei Dni cari voiescu a vorbi „pro“ ori „contra“ propunerei, se se insinue la birou.

Dr. Aureliu Muresianu: Cá unu membru mai tineru alu acestei importante adunari romane, care este cea de ántaiu, unde reprezentanti tuturor alegatorilor romani din Ungari'a si Transilvani'a s'au intrunitu intr'o cestiune ce atinge cele mai vitale interese ale loru, cá se lupte cu totii, umeru la umeru, pentru drepturile loru si interesele patriei comune, mi-am ridicatu glasulu meu cá in momentul acesta importantu se dau sincer'a expresiune convictiunei mele interne. (Se audimu!)

Credeti cá vorbescu din ánim'a tuturor candu afirmu, cá ponderósele si convingatórele argumente desvoltate de referentulu V. Babesiu si primite de adunare cu viue si simpatice expresiuni de simtieminte, sunt efluculu nostru alu tuturor. (bravo! fórté bine! asia e!)

Credeti deci, cá noi alta expresiune mai viua a unitatii cugetelor tuturor Romanilor aici reprezentati nu potemu dá, decâtu cá acésta importanta adunare in modulu celu mai solemn, se declare aici, cá primesce argumentele cele ponderóse, desvoltate de raportorulu comisiunei Babesiu cu rara elocentia, de unanima expresiune a convingerei intregului poporu romanu (bravo! asia e! se traiésca!)

Este deci dara de lipsa, cá se dovedimu inaintea lumii civilizate, inaintea Tronului si inaintea patriei, cá suntemu unu poporu consciu de sine, consciu de demnitatea si tari'a sa morala. (Asia e! se traiésca!)

Cu drépta considerare la aceste impregiurari importante imi iau voia a face urmatórea propunere: Conferenti'a nationala, apretiandu si primindu argumentele sulevate de referentulu comisiunei de ale sale, se primésca cu votu unanimu propunerea comisiunei (bravo! se traiésca! se primésce!)

G. Pop'a: Nu póte se fia dorinti'a antevorbitoriului, redactorului „Gazetei Transilvaniei“, mai mare decâtu a mea, cá conclusulu adunarei acesteia se se ia cu unanimitate, in acésta cestiune ce atinge cele mai vitale interese ale nóstre; dara nu este permis dupa regulele parlamentarie, cá fara desbatere se facemu noi acésta si chiaru si in casulu acela nu este permis, candu nu ar fi nici o parere contraria (voci: se audimu, sgomotu, primimu in unanimitate!)

Fiti incredintiati dloru, cá eu nici unu momentu nu voiu abusa de patienti'a DVóstra (miscare, sgomotu).

Eu asi dori se vedu o deplina consonantia, o sistema in totu proiectulu comisiunei.

Nu vedu in consonantia solidaritatea nóstra a tuturor romanilor enuntiata principialu in punctulu I cu partea a II-a a propunerei comisiunei, unde pentru Transilvani'a se declara activitatea de imposibila, pe candu acésta pentru partile din Ungari'a se recomanda . . . (miscare, intrerumpere). Eu asia credu, cá aceste dóue puncte din propunerea comisiunei se se aduca unulu cu altulu in consonantia (sgomotu, miscare).

Rotariu: In desbaterea generala, este si póte fi vorb'a numai daca se primésce propunerea comisiunei de basa a desbaterei speciale sau ba.

Daca se primésce, atunci va veni propunerea comisiunei punctu de punctu la discussiune speciala, unde apoi se potu face propunerile si amendamentele de lipsa (aprobare).

Patitia: Spriginescu propunerea deputatului G. Pop'a cá principiulu solidaritatii se se aduca in consonantia in intregu proiectulu comisiunei, se nu se mai schimbe scopulu cu mijlócele (miscare).

Lengeru: In desbaterea generala credeti, cá imi este ertatu a dá expresiune opiniunei mele subiective, contrarie propunerei comisiunei de 30. (nu se primésce!)

Scopulu pentru care ne-amu adunatu aici nu a fostu altulu, decâtu cá noi pe cátu vomu poté se creamu unitatea intre noi si si in afara. Acésta idea nu o aflu explicata in propunerea comisiunei de 30, ba tocma contrariulu l'am auditu.

Noi trebue se ne tînem in atitudinea nóstra politica de o uniformitate si se nu ne impartimu in activisti si pasivisti, cá-ci acésta este o fluctuatiune fórté bizara (nu'i dreptu!)

Pe calea pasivitatii Romanii pâna acum nu ne-amu potutu ajunge scopulu (sgomotu, intrerumperi continue . . .)

S'a facutu propunere, cá noi se primimu proiectulu comisiunei „en bloc“ . . .

Sum de siguru convinsu, cá acésta propunere s'a facutu din simtiementulu nobilu de a se face prin acésta in afara impresiune, cá toti Romanii intr'o cestiune atátu de importanta sunt un'a. (asia e!)

Si eu asi dori acésta. Nu dorescu inse, cá in actiunea nóstra se se víre unu prejudetiu. Voiescu cá actiunea nóstra, cá conclusulu nostru, se fia unu adevératu efluculu alu tuturor reprezentantilor alegatorilor romani. (Sgomotu, intrerumpere).

Si daca maiortatea se va desparti de stindartulu nationalu, minoritatea, se va tîne de steagulu care l'a implantatu poporu romanu cu deplina cunoscintia de sine (sgomotu).

Nu voiescu se sugrumu convingerile mele, si credeti, cá directiunea proiectata de comisiune nu este corespundietóre relatiunilor nóstre, nu duce cu efectulu la scopulu doritu. Sum convinsu, cá numai o activitate fara margini, ne póte salva interesele nóstre nationale (nu'i dreptu! miscare, intrerumpere). Argumentele aduse inainte din partea raportorului comisiunei de a indemná la resistentia pasiva, adeca, acele, cá noi nu avem o lege buna de alegere, cá libertatea la alegeri e sugrumata: pentru mine nu sunt destoinice, sau relevante, pentrucá sum convinsu, cá pâna candu ómenii sunt ómeni, cari numai treptatu ajungu la cultura; si slabitiunile nu voru disparé dintre ómeni si nu se voru poté de odata delaturá.

Contra acestora numai prin activitate nemarginita la locurile cuvenite ne vomu poté luptá cu

mai bunu succesu decâtu prin nelucrare, prin abstinentia absoluta.

S'a accentuatu circumstarea, cá noi numai puține cercuri avem, unde suntemu in maiortate si unde abia amu poté alege vre-o 2—3 deputati la dieta. Si unu numeru mai micu de deputati se póte luptá in diet'a tiei cu mai mare sperantia pentru interesele nóstre nationale, daca acestia se voru pune umeru la umeru.

Me voiu duce tocma in mijloculu pericolului si me voiu luptá, de si deocamdata fara succesu; dara sciu si aceea, cá eluptarea de drepturi urmésca numai treptatu prin mai multe generatiuni. Mi aducu bine aminte de vorbirile cele escelente, ce le tinea Babesiu si Borlea in diet'a tiei luptandu-se, de si fara rezultat, totusi acele au facutu mare impresiune, au incuragiatu poporu si au tresaritu ánimile tuturor Romanilor.

Prin deciderea pasivitatii poporu nostru devine parasitu si datu in mani straine, fara nici o conducere din partea inteligentiei sale.

Convingerea mea este, cá prin activitate interesele nóstre nationale mai bine se promovésca decâtu prin pasivitate (nu'i dreptu!)

Acestu motivu l'a recunoscutu insusi comisiunea, candu pentru partile din Ungari'a a recomandat activitatea. Nu intielegu de ce se nu urmarimu cu totii politic'a activitatii, de ce se nu ne luptamu cu totii umeru la umeru pentru realizarea programei nóstre nationale, pe terenulu legalu datu nóue de constitutiunea tiei?!

Prin lupt'a acésta portata pe terenulu concesu nóue de constitutiunea tiei, nu renuntiamu la drepturile nóstre, nu vindemu autonomi'a; pentrucá noi prin deputatii alesi vomu spune in dieta, cá suntemu civi constitutionali, cá noi suntemu tramisi pe bas'a programei nationale se aperamu drepturile si interesele poporului romanu si prin acésta declarare nu vomu perde nici-unu dreptu, cá-ci acésta numai atunci se póte intemplá, candu noi vomu resigná espresu la drepturile nóstre; almintrea drepturile unei natiuni numai atunci se pierdu, candu natiunea nu mai e in stare a si-le recastigá. Credeti cá am fostu bine intielesu. Eu recomand pentru toti romanii activitatea nationala (voci: bravo! nu se primésce!)

(Va urmá.)

Romania.

— (Cestiunea danubiana.) Acésta cestiune este una din cele mai inportante pentru tóta Europa, éra pentru Romani'a si natiunea romanésca intréga, adevérata cestiune de viétia. Acesta este unu adevéru cunoscutu de multu tuturor patriotilor sinceri si luminati; de aceea l'amu repetitu si noi la mai multe ocaziuni. In memorabil'a siedintia a senatului din 22 Maiu st. v. se detera lumii informatiunile cele mai instructive si mai juste, de cătra cátiva din cei mai illustri barbati de statu ai Romaniei si totuodata buni oratori. Opositiunea se aruncase cu inversiunare ce s'ar putea dice ungrésca, asupra gubernului tiei; acum inse s'a facutu lumina multa si noi inca trebue se ne grabimu a o folosi.

Se nu ne dica nici-unu ardelénu, sau salageanu, cá Dunarea nu curge pe la port'a lui. Fara Dunarea libera nu póte se existe Romani'a; fara comérciu danubianu si maritimu, industria si comérciu ardelénu nu va existe niciodata; fara acestea inse popórale astadi inchise intre acesti munti inalti si frigurosi, nu mai au nici-unu venitoriu.

Interpelatu gubernulu de cătra dn. senatoru Petru Gradisteanu despre stadiulu in care voru fi ajunsu discussiunile diplomatilor in comisiunea danubiana, in loculu ministrilor actuali respunse mai ántaiu onor. d. Boerescu cá fostu ministru de esterne, cu claritate si precisiune proptite de documente diplomatice convingatórie, la care se adaosera apoi explicatiunile date de cătra onor. dn. Joanu Brateanu, in cunoscutulu stilu mai multu familiaru, asia cum vorbesce cineva cá se'lu intieléga, nu unu corpu luminatu precum este senatul, carui iar fi fostu de ajunsu elocentele informatiuni ale lui Boerescu, ci cá se pricépa ei se se convinga multimea cea prosaica, publiculu celu mare din afara, ametitu si sedusu adesea prin faimele cele mai cornurate, prin scornituri inreutate puse in circulatiune nu numai spre a innegri caracterulu barbatorilor devotati cu totulu patriei loru, ci si spre a nutri discordia si vrasmasia perpetua intre diversele clase ale locuitorilor tiei.

Destulu cá in cestiunea danubiana nu s'a facutu pânu acuma nici-unu pasu eronatu din partea Romaniei, nu s'a compromisu nici-unu dreptu alu

*) „Nem külömben Sáska uratis meg kérem ma levélnem, hogy a társulat korcsmaját engedje át“, sunt cuvintele lui Nagy. In acea cárciuma se voru face betiile.

ei; Austro-Ungari'a nu si-au ajunsu nici-unu scopu din câte se presupunea că le urmaresce, si anume, că sub unele preteste se puna man'a nu numai pe Portile-de-feru până înlăuntrul teritoriului romanescu, ci si pe gurile Dunarei si mai în scurtu se ia în potestate sa totu percursulu Dunarei până la marea négra. Nimicu nu s'a facutu până acum, ci cestiunea stă si va stă totu pe bas'a tractatului dela Paris din 1856 si a celui dela Berlin din 1878, éra acea basa este: Dunarea fluviu de navigatiune, liberu si deschisu pentru tóta lumea. Tiermii si porturile până în asia numitulu Thalweg, adeca până în midiulocu albiei sale, proprietate cu tóte drepturile suverane a fiacarui statu riveranu pe partea sa.

— Dupa atâtea solemnitati si distractiuni ómenii s'au pusu din nou pe lucru, fiacare dupa vocatiunea sa. Agricultur'a este cercetata până acum de ploi multe, care pe unde au inflatu riurile, au si causatu destule stricatiuni. Lumea finantiala este preocupata din nou de alta operatiune, coprinsa în proiectulu de lege, prin care obligatiunile calilor ferate romane rescumparate dela societatea germana, sunt a se preface în obligatiuni de statu cu 6% cu scopu, că dandu-lise garanti'a statului, valórea lor de 48 milión franci se fia cu atátu mai bine asigurata. Pentru-cá obligatiunilor se li se asigure cursu bunu si în strainatate, gubernulu a inchiaietu conventiune cu unu consortiu de banci din cele mai mari, anume: Disconto-Gesellschaft et Banca S. Bleichröder, Banca de Paris si de Holand'a.

— Intr'aceea cursurile valorilor romanesci stau totu bine, anume actiunile bancei nationale celei noue de 500 l. n. éra si s'au mai urcatu asia, câtu în dile din urma au statu aprópe la indoitu, adeca 960. De candu societatile de asigurantia Dacia si Romania se unira într'unu singuru consortiu si emisera obligatiuni, cu care detentorii schimba pe cele vechi, dela 250 franci au inaintatu la 350. Obligatiunile creditului fonciariu ruralu (banca de hipoteca) în valóre nom. de câte 100 stau la 106 până 107. Celu urbanu inca sta preste 103. Inprumutulu comunei Bucuresci dela 1875 cu 8% stă la 108. Chiaru si obligatiunile calilor ferate au ajunsu la 103, éra actiunile cele de antaiu esite din dilele lui Stroussberg, cadiute cu totul în cursu, în câtu nu mai dá nimeni nimicu pe ele, au ajunsu în urm'a cunoscutelor operatiuni la cursu de 67 din 100. Auru a începutu se fia mai puțin în tíera.

Din Dobrogea.

— Constanti'a, 10/22 Maiu. „Farulu Const.“ ne aduce câteva sciri, dintre care unele pentru bisericani, altele pentru politici si câteva economice. Nimicu mai interesantu decât rugatiunea, că se dicemu asia în stilu crestinescu, a cuviosiei sale parintelui Muftiu, adeca archiereu mohamedanu din districtulu Constanti'a, carele a celebratu si elu în giamía la dio'a onomastica a Mai. S. reginei Elisabetei unu servitiu ddieescu, fresce simplu, conformu ritului seu si în acelu stilu orientale inforitu, totu odata inse si energiosu, care iti aduce aminte si de unele espressiuni tari de ale bisericeii orientale. Aceeasi suna:

— „Datatorulu de viatia si gloria Dumnedieulu dreptatii, Cela ce din începutu a predestinatu fondarea Regatului Romaniei, se tie îndelungu si în veci pe tronulu ei pe Maiestatea Sa Regele Carolu I, care fu orenduitu a castiga acésta gloria! Se'lu pazésca D-dieu si se'lu apere de tóte nevoiele! Din di in di se progeseze tíer'a Sa! se'i prisósésca D-dieu mil'a către supusii Sei de ori-ce nationalitate! Se'i inmultiesca generositatea către seracii cari se afla sub scutul arpilor poterii Sale!

Maiestatii Sale Reginei Elisabeta ii auguramu cu ocaziunea dilei onomastice si rugamu pe Bunulu D-dieu, că se'i daruiasca dile îndelungate si fericite: Se le daruiasca D-dieu fii si fiice, nepoti si stranepoti multi cá stelele!

D-dieu se nu despartia pe ministrii sei dela serviciulu devotatu si credintiosu!

Se nimicésca D-dieu pe aceia, cari se voru inprotivi Marinimiei si Bunatatii Maiestatiei Sale!

Din di in di sporésca linistea si fericirea Sa! Éra în genere tuturoru functionarilor Sei se le dea D-dieu putere de a fi totudeauna credintiosi în serviciulu lor!

Se nu ne departedie D-dieu de bunatateasi generositatea, de care ne amu inpartasitu!

D-dieulu si Ziditorulu tuturoru se ne miluiasca pre toti!“

Audindu acésta rugatiune credintiosii Moslimi au strigatu cu totii: Amen!

— Odata cu începerea navigatiunii pe Dunare, au începutu éra si trece prin acestu orasiu emigrandu în Turci'a sute de familii mohametane din Bulgari'a. Până la 1 Maiu v., ei atingu cifr'a de 165 barbati, 161 cadáne si 150 copii, pe candu din cei emigrati în anii trecuti abia s'au reintorsu până acum 20 barbati, 6 femei si 6 copii. Nu totu acestu raportu este între locuitorii musulmani ai Dobrogii. Pe candu din acestia numerulu celor emigrati anulu acesta nu suie nici la 20 familii, numerulu celor reintorsi din emigratiunea din timpul resbelului numai în cele 10 dile din urma se urca la cifra de 97 barbati, 17 femei si 18 copii.

— Numerulu vitelor mici ce sunt spre pasiune în Dobrogea, s'a maritu multu anulu acesta. O parte însemnata de economi de oi au venit din nou din Basarabi'a si din alte parti. Atea dupa terminarea recensementului, care a începutu dela 20 curentu, vomu potea da numerulu esactu alu lor. Până atunci înregistramu, ca s'a mai permis a se stabili cu oile lor spre pasiune:

D. Joanu Comanu Stoianu în comun'a Tasi-punaru, Joanu Albutiu în catunulu Chiostelu, George Gologanu în catunulu Baltagesci, plas'a Megidia si Nicolae Vonica în comun'a Marleanu plas'a Silistria noua, Oprea Rodeanu în catunulu Canara plas'a Constanti'a.

Dinu Munteanu si Joanu Bruna în catunulu Dulgher, plas'a Hirsova.

Nicolau Birsau în catunulu Ester, plas'a Constanti'a.

Stanu Fetu idem în același catunu.

Aldea P. Vinesiu în comun'a Calfa, plas'a Hirsova.

Oprea Rodeanu în catunulu Mamaia, plas'a Constant'a.

— O plóia torentiala a cadiutu dilele trecute în acestu orasiu si în totu judetiulu. Pe teritoriulu comunelor Tusla si Tatlageacu din plas'a Mangali'a ea a cadiutu amestecata cu grindina în marimea unei alune si a duratu vreo 7—8 minute; a facutu orecare stricatiuni pomilor fructiferi.

Dar de câteva dile încóce, timpul a începutu se fia din cele mai frumoșe si placute mai cu séma aici în orasiu, unde în vederea apropiatului sesonu alu bailor au începutu a se face mari preparative.

— Lucrarile pentru scóle se continua cu multu sporu. În curéndu multe voru fi terminate. Déjá în comunele Garlitia, Almalau, Parakioi si Calnia, din plas'a Silistria noua, zidari'a este aprópe gata.

— La 31 Maiu curentu se va pune pétra fundamentala si la biseric'a crestina ce este a se construi din nou în comun'a Urumbi, plas'a Hirsov'a.

Scrisurile fonciari ale Institutului de credit si de economii „Albina“ în Sibiu.

(Urmare si fine.)

Estrasu din statutele institutului de credit si de economii „Albina“.

§. 16. Operatiunile institutului:

a) acorda imprumuturi hipotecare si rescumpera pretensiuni hipotecari,
b) emite scrisuri fonciari,
c) escomptéza propriele scrisuri fonciari si acóda imprumuturi pe lângă depunerea lor.

§. 81. Pretiulu hipotecei se póte stabili prin pretiuri judecatorești ori particulari, conspecte de venite din mai multi ani, contracte de cumperare, arendare ori inchiriare, cum si cu invoiea imprumutatorului prin pretiurile organelor esmise de institutu.

La mosii se póte luá de mesura a pretiului sum'a insutita a contributiunii directe, fara de aruncaturi si sum'a îndouediecita (la vii si alte plantatiuni incinsprediecita) a venitului curatu catastralu; la case supuse contributiunii de chiria, câtulu care resulta daca din venitulu de midiulocu constatatu pe 6 ani din urma se scade o tertialitate si restulu se capitalisédia cu 5%; la edificii supuse contributiunii de casa dupa clase, câtulu insieptediecitu alu acestei contributiuni.

Viile se pretiuescu numai dupa valórea pamentului.

§. 82. Candu se punu de hipoteca paduri, acestea sunt a se administrá dupa planulu invoitu mai înainte cu institutulu, dela care planu nu e permis sub tóta durat'a detoriei de a se face abatere fara de consensulu directiunii; spre scopulu acesta e a se recunósce institutulu dreptulu de suprainspectiune asupra padurei hipotecate, cum si dreptulu de a privi ori candu în registrele si conspectele economice ale aceleiasi.

§. 83. La imobile indivise se cere, cá ipotec'a se cuprinda totalitatea acestor imobile, cu consimtiementulu tuturoru conproprietarilor.

§. 84. Nu sunt admise cá ipotece de imprumutu etablamente industrialu (fabricu), imobile, cari prin lege sunt scutite de executiune, mai departe edificii teatrale si mine.

§. 85. Zidirile au se fia asigurate contra incendiulu pe totu timpul imprumutarei la societatea de asigurare, pe care o numesce institutulu.

§. 86. Societatea imprumuta de regula pe loculu antaiu alu hipotecei. Exceptiunile sunt admise, cu tóte acestea sum'a imprumutului adaugata la positiunile dejá intabulate nu póte trece în nici-unu casu tertialitatea valórei imobilelui hipotecatu.

§. 88. Institutulu e în dreptu a primi asupra si ori-cand, fara întrebarea debitorului, pe contulu acestuia, respunderea contributiunilor, intereselor de capitalu, cum si a premiilor de asigurantia si a altor dari, cu care este insarcinata hipotec'a, si de a se invoi cu societatea ascuratrice asupra eventualei numerari a sumei ascurate la man'a institutului pe contulu ascuratului.

§. 96. Emisiunea de scrisuri fonciari se face cu stricta observare a tuturoru dispositiunilor articolului de lege XXXVI, din anulu 1876.

§. 97. Pentru scrisurile fonciari emise de institutu se forméza din capitalulu socialu (§. 6) unu fondu de garantia de dóue sute de mii fl. v. a. care servece de cautiune pentru totalitatea detentorilor de scrisuri fonciari ale institutului. Asupra acestui fondu nu se póte duce nici-cand vreo executiune (§. 5 articulu de lege XXXVI din anulu 1876).

§. 98. Acestu fondu se póte plasá si fructificá în urmatoriulu modu:

a) prin cumperare de chartii de valóre cu interese determinate, notate la bursa (scrisuri fonciari, chartii de statu, obligatiuni de prioritate);

b) prin avansuri asupra titlurilor amintite sub a) până la marimea de trei patrare a valórei cursului lor de bursa. Aceste avansuri nu se facu pe terminu mai lungu de 3 luni, dupa a carui espirare inse se potu innoi;

c) prin escomptare de chartii de valóre si de cuponi espirati, sau cari espira în timpu de celu multu o jumetate de anu;

d) prin escomptare de schimburi (cambie), cu scadintia de celu multu 3 luni si proviedute cu celu puțin trei subscrieri;

e) prin cumperare de realitati insarcinate cu pretensiuni hipotecare ale institutului până la pretiulu, cu care se copere deplinu pretentiunea propria.

§. 99. Aceea parte a fondului de garantia pentru scrisurile fonciari, care este plasata în avere mobila, se tine separatu de cealalta avere a institutului si se administra separatu.

§. 100. Candu fondulu de garantia pentru scrisurile fonciari se plaséza în parte ori în totalu, în imobile, atunci deodata cu dreptulu institutului de proprietate asupra imobilelui, se notéza în cartea funduara si aceea, că realitatea respectiva forméza parte întregitóre din fondulu de garantia pentru scrisurile fonciari ale institutului.

Estrasu din legea despre asigurarea scrisurilor fonciari (art. de lege XXXVI din anulu 1876).

§. 12. Institutele hipotecare îndreptatite a emite scrisuri fonciari potu emite asemene scrisuri numai până la sum'a acelor pretensiuni de imprumutu, cari s'au acordatu în sensulu statutelor si sunt deplinu acoperite prin ipotece.

§. 14. Institutele hipotecari sunt obligate a si retrage din circulatiune scrisurile fonciari în aceea mesura, în care sumele pretensiunilor hipotecari asigurate prin ipoteca (§§. 12, 17) se impucinéza prin platire ori din alta cauza.

Acele pretensiuni de imprumutu ale institutelor hipotecari, pe bas'a carora s'au emis scrisurile fonciari, (§. 12) se considera cá esistente si atunci, candu imobilulu luat de hipoteca s'a cumpuratu de către institutu în calea licitatiunii. Atari pretensiuni de imprumutu se potu estabulá numai la cererea institutului hipotecaru si până atunci servescu de coperire a scrisurilor fonciari (§. 17).

§. 17. Pretensiunile de imprumutu ale institutelor hipotecari asigurate prin ipoteca, pe bas'a caror s'au emis scrisuri fonciari, nu sunt supuse executiunii si -- preste totu -- afara de casulu realizarii în urm'a unui concursu -- persóne a trei'a nu potu castigá asupra loru nici-unu dreptu.

§. 18. Acésta calitate de dreptu a pretensiunilor de imprumutu asigurate prin ipotece e a se notá în cartea funduara deodata cu intabularea dreptului de hipoteca pentru asigurarea lor.

Directiunea institutului hipotecaru e obligata a ingrigi, cá acésta anotatiune se se înregistreze.

§. 24. Executiunea efectuita asupra unei atari averi, care face obiectulu unei intabulari si în sensulu §§. 4, 5 si 17 ai legii presente servescu de cautiune pentru scrisurile fonciari -- este nula.

§. 29. Directiunea institutului hipotecari e obligata a publicá la fiacare semestru în foile desemnate în sensulu statutelor pentru publicariile societatiei -- unu conspectu, din care se se védia esactu:

a) valórea nominala a scrisurilor fonciari aflate în circulatiune;

b) sum'a acelor pretensiuni hipotecare, cari în sensulu §. 17 servescu de cautiune pentru scrisurile fonciari;

c) în privinti'a hipotecelor acurate pe bas'a imprumuturilor amintite în punctulu precedentu acea valóre, care s'a luat de basa la acordarea imprumutului;

d) sum'a fondului destinat în sensulu §. 4 pentru deosebit'a asigurare a scrisurilor fonciari, cum si impregiurarea, cá în ce modu sunt plasate singuraticile parti ale acestui fondu în limitele §. 6 alu legii presente.

§. 30. Acestu conspectu e a se substerne în timpu de 8 dile dela publicare, tribunalului competente pe lângă accluderea esemplarielor de diarie, cari dovedescu publicarea.

Sciri diverse.

— (Mórtea violenta) a genialei si renumitului generalu fdm. loc. c. r. Uchatius in templata la Vien'a, produse cu totu dreptulu o durerósa inpresiune in tóte clasele inteligente ale societatiei. Acelu ostasiu care se póte considerá cá reformatoru alu artileriei austriace, inventorulu tunurilor turnate din bronzu de otielu, din o compositiune care erá secretulu seu, multu mai durabili decâtu tóte câte au existatu pâna acum, tatalu unei familii iubite, soçia, fiu, trei fiice, ginere si nepoti, isi luá viéti'a prin glontiu, cá din chiaru seninu, in etate de 70 de ani, dupa-ce insocitu de ginere-seu si de alti oficiari, luase diverse dispositiuni in arsenalu. Pâna acuma nu se scie in publicu adeverat'a causa a sinuciderei, cá-ci tóte câte s'au scrisu despre densulu, sunt numai conjecturi. Unii voru a scí, cá suferia greu de unu morbu in stomachu; altii din contra, cá ar fi avutu multi neamici, cari ilu chicanau mereu. Un'a numai se adeveresce, cá generalulu Uchatius era lipsitu de avere, in câtu traiá mai multu numai din plat'a sa, cá inse Mai. sa din iubirea ce avea cátra repausatulu, ii facú din list'a sa civile unu adaosu de 2000 fl. pe anu la plat'a lui regulamentara, si acésta se intemplase dupa-ce consiliulu respectivu nu voise a'i votá unu adaosu din budgetulu armatei sub cuventu de economii.

— (In. sa archiducele Rudolfu cu consort'a sa) au purcesu in 8 Juniu dela Vien'a la Prag'a, dupa-ce mai antaiu s'a datu ordinu, cá se lipsésca ori-ce primire pompósa si demonstrativa, care in B Pest'a obosise pe jun'a si delicat'a archiducesa atátu de tare, in câtu alterandui-se sanetatea, câteva dile fu totu reu dispusa. Nici-o mirare, candu persóne de constitutiune trupésca din cele mai compacte, se obosescu cu totulu prin atâtea ceremonii larmóse.

— (Costume romanesce pentru espositiune.) Ni se face intrebarea din doue tñnuturi, cá se trimita costume nationali la espositiune. Se pare cá la acelea persóne nici pâna astadi n'au ajunsu apellulu comitetului. Se trimita barbatesce, mai virtosu, cá multime de femei le au gat'a si pe alesu; numai se nu trimita corcituru de porturi, ci forme si desemnuri antice, genuine. Repetimu ce amu mai recomandatu si cu alta ocaziune cá: barbati si femei, persóne si mai tinere, si mai inaintate in ani, precum si fetiori si fete, inca si baiati, care dupa midiolócele materiali, se se ia in fotografe, firesce in costumu romanescu, apoi exemplariele destinate pentru espositiune se fia colorate.

— (Costumu nationalu.) „Maiest. Sa regin'a erá in costumu nationalu, éra M. Sa regele in uniforma de generalu.“ Acésta scire o aflamu in „Rom.“ si in alte diarie din capitala, cu ocaziunea loteriei facute in favórea inundatiloru in Duminec'a trecuta in gradin'a publica numita Cismegiu, in present'i'a unui publicu immensu, fiindu gradin'a iluminata fórtu frumosu. Pâna acum regin'a „se inbracá romanesce“, cum dice poporulu, la Sinai'a si la balu; se pare inse cá Mai. Sa decise, cá de aci incolo se ésa si la ocaziuni solemne, si in publicu totu in costumu nationale, pentru-cá de o parte se'lu ridice la rangulu ce i se cuvine, de alt'a se indemne pe acésta cale indirecta la cultivarea neobosita a industriei de casa prin femei. Sublima idea si binecuvantata.

— (Convocare.) Subscrisii avendu in vedere conclusulu facutu de on. conferentia a Romaniloru in Sibiiu; façia de alegerile proxime de deputati dietali, invita pe on. publicu a participá la conferent'i'a privata, ce se va tinea Mercuri in 15 Juniu nou a. c. in Aradu, in sal'a edificiiulu teologicu. Aradu, in 7 Juniu n. 1881.

Joanu Popoviciu Deseanu m. p., avocat. Nicolae Philimonu m. p., adv. Dr. Georgie Popa m. p.

— (II Publicatiune despre contribuirile incurse la comitetulu beiusianu in favórea gimnasiulu gr. cath. romanu de Beiusiu).

(Urmare si fine).

Stefanu Radicu vice-protopopu in Petrosieni dela: Marcu Moldovanu notariu cercualu in Petrila 3.—, Petru Burlu parochu in Iseroni 1.—, Vasiliu Dombora notariu cercualu in Petrosieni 3.—, Avramu Stanc'a parochu in Petrosieni 1.—, Nicolau Todoranu parochu in Porosieni 1.—, Unu preotu romanu in Livedieni 1.—,

Joanu Oprea templariu in Livedieni 1.—, Alesiu Peovicu cancelistu in Petrosieni 1.—, Z. Kosata 1.—, Brendusa Avramu comerciantu in Petrosieni 1.—, Stefanu Radicu vice-protopopu in Petrosieni 3.—. La olalta 17fl.

Ignatiu Papp secretariu consistorialu in Aradu dela: Reverent'i'a sa 20.—, Constantinu Roscau candid. preotu in Sieiteni 5.—, Stefanu Ciorogariu notariu comunalu in Sinitea 1.—, Georgiu Purcariu contabilu in Aradu 2.—, Romulu Ciorogariu profes. in Aradu 2.—, Lazaru Tescul'a profesoru in Aradu 3.—, Elia Dogariu invetiatoriu in Aradu 1.—, Petru Popoviciu invetiatoriu in Aradu 2.—, Joanu Janosi gradinariu in Aradu 1.—, Mari'a Huszerl comercianta in Aradu —.50, Dr. Atanasiu Siandoru profesoru in Aradu 5.—, Spitzer Jacob si fiulu se comerciantu 5.—, Dr. Lazaru Petroviciu prof. 3.—, Szabo Josef cu soci'a Otilia conf. 3.—, Földes Kelemen apotecariu 1.—, Georgiu Dogariu proprietariu 2.—, Toti din Aradu. Joanu Crisianu parochu in Monereu 1.—, Paulu Felneanu par. in Conopu 1.—, Teodoru Ceontea prof. in Aradu 3 esemplare din geograf'i'a sa à 1 fl. 50 cr., 4 fl. 50 cr., Vasiliu Belesiu administr. protop. in Varadia 5.—, Maximilianu Balintu parochu in Covasintia 1.—, Terentiu Teodoreanu clericu absolutu in T. Varsianu 1.—, Jacobu Ströbl ospetariu in Aradu 1.—, Gregoriu Birisiu candid. avocatulu in Aradu 1.—, Savu Macinicu adjunctu notarialu in Soversinu 1.—, Marx Adolf comerciantu in Aradu 2.—, Demetriu Tamasdanu propriet. in Curticiu 2.—, Demetriu Jorgoviciu I epitropu bisericei catedrale in Aradu 1.—, Joanu Tomescu epitropu bisericei in Sistarovetiu 1.—, Teodoru Popoviciu inspectoru scol. in Sieiteni 2.—, Terentiu Petroviciu capelanu in Tiela 1.—, Joanu Ciora parochu in Micalac'a 1.—, Joanu Lucutia preotu in Tierenteadiu 2.—. La olalta 90 fl.

Petru Ax. Vlasi vice-protopopu in Indolu dela: Reverent'i'a sa 1.—, Joanu Munteanu in Sacelu 1.—, Samsone Ratiu in Turd'a 1.—, Petru Suciu in Jar'a inf. 1.—, Biseric'a gr. cath. a Pocegei 1.—, Nicolau Rusdea preotu gr. cath. in Pocegea —.50, Stefanu Hosu preotu gr. cath. in Silvasiu —.50, Joanu Molnariu proprietariu in Silvasiu 1.—, Cineva —.13, Vasiliu Hosu preotu Schiopi —.50, Demetriu Vutca preotu in Magura —.50, Joanu Morariu preotu in Bicalatu —.50, Joanu Somocl'a preotu in Cacov'a —.50, Filofteiu Bacor'a —.50, Joanu Marcu in Muntele Baisiorei —.50, Danielu Cremenea in Segagia —.50, Joanu Pastila in Belcora —.50, Jacobu Bordanu in Hasmasu —.50, Demetriu Botha in Siutu —.50, Joanu Nicola in Salciu'a —.50, Titu Farcasianu in Hasdate —.50, Vasiliu Farcasianu in Hasdate —.50, Barlea Parteniu docente in Hasdate —.50. La olalta 14 fl. 13 cr.

Nicolau Secasianu parochu gr. cath. in Silvas dela: Reverent'i'a sa 2.20, Adamu Mihailoviciu jude regiu in Buziasiu 1.—, Ath. Alexi avocatulu in Buziasiu 1.—. La olalta 4 fl. 20 cr.

Joanu Groza protopopu in Halmagiu 4 fl. Nicolau Joldea, invetiatoriu in Halmagiu dela: Domnia sa 2.—, Petru Miclutia, preotu Tiohesci 1.—, Amos N. Tulea invetiatoriu Grohotu —.50, Laurentiu Juga preotu Magulicea 1.—, Petru Sirea preotu Tissa 1.—, Irimie Sirea preotu Serbi 1.—, Nicolau Budugo preotu in Brusturi 1.—, Maximu Popoviciu preotu Banesci 1.—, Stefanu Jonescu notariu Banesci 1.—, Joanu Vusdea preotu Acuia 1.—, Joanu Costina, invetiatoriu, Halmagiu 1.—, Joanu Chifu primariu Halmagiu 1.—, Pascu Catana maestru Halmagiu 1.—, Teodoru Hermann maestru Bradu —.20, Joanu Zsula, proprietariu Halmagiu 5.—, Georgiu Popoviciu, notariu, Acuia 3.—, Ecaterina Baltescu, Halmagiu 1.—, Isidoru Mandel, arendariu Halmagiu 1.—, K. Gy. Hodoy —.50, Andrea Puticiu Halmagiu 1.—, Spitzer Bernát, negociatoriu, Halmagiu —.50, Simonu Moldovanu, comerciantu, Halmagiu 5.—, Teodosiu Miha maestru Halmagiu 1.—, Petrehus Gábor, maestru, Halmagiu —.50, Nicolau Robu, notariu Halmagiu 1.—, Sancalu preotu Plescutia 1.—, Arson Petru preotu Halmagiu —.50, Koszta Joanu Halmagiu 1.—, Joanu Stefea, preotu Steia —.25, Joanu Sabo invetiatoriu Gura valei —.20, Nicolau Buftea, adiunctu not. Plescutia 1.—, Florea Pascu jude Bodesci 1.—, Neagu Joanu, economu Poienari —.20, Georgiu Miclutia preotu Prevaleni —.50, Toma Nicodimu jude comunalu Brusturi —.50, Militonu Suciu, jude com. Leasa —.30, Joanu Jonescu invetiatoriu Bacesci —.50, Joanu Dem. Sida invetiatoriu Brusturi —.50, Demetriu Motica jude com. Lestiora —.50, Joanu Giurgiu, preotu Ociu 1.—, Janosiu Sirbenu jude com. Mermirea 1.—, Joanu Baniciu, jude com., Banesci 1.—, Filipu Leuca, invetiatoriu, Halmagiu 1.—, Petru Goia, primariu, Tiohesci —.50, Nicolau Gavriila, primariu, Luncsiora 1.—, Joanu Popescu, invetiatoriu Tomesci —.30, Joanu Crisianu, primariu, Tissa —.50, Nicolau Butariu, preotu, Bodesci 1.—, Nicolau Handusiu, preotu, Icintia —.50, Gratianu Papp, notariu, Halmagiu 3.—, Joanu Ciorogariu, primariu, Ociu —.50. La olalta 52 fl. 45 cr.

Marcu Cetetianu, Reginulu sasescu dela: Patriciu Barbu, avocatulu 5.—, Georgiu Sciopulu, esecutoru jude-

tialu 2.—, Michaelu Orbonasiu 2.—, Marcu Cetatianu 1.—, toti din Reginulu sasescu. La olalta 10 fl.

Nicolau Oprea, economu in Deva, dela: Domnia sa 5.—, Georgiu Nicora, preotu 5.—, Joanu Simionasiu assesoru orf. 1.—, Joanu Motiu jude regiu 2.—, Ardeleanu Loginu, economu 1.—, Oradeanu Ignatu, economu 1.—, Aronu Suciu, preotu 1.—, Alesandru Czura, archivaru 1.—, Serbanu Joanu, jude com. —.50, Mihaiu Zara, perceptoru 1.—, Societatea romana de lectura 1.10, F. H. Longinu, avocatulu 5.—, Joanu Szabo, cancelistu 1.—. La olalta 25 fl. 60 cr.

Victoru Russu, professoru in Clusiu, dela: Domnia sa 3.—, Lazaru Baldi 2.—, Leontinu Papp 1.—. La olalta 6 fl.

Constantinu Tarangulu, preotu in Volovetiu, Bucovin'a 20 fl.

Dela I publicatiune pâna acuma au incuru la cassariu 387 fl. 8 cr. in bani si 3 esemplarie „Geografia de Ceontea“.

Datu din siedinti'a V a comitetului tñnuta in 18 Maiu 1881.

Petru Mihutiu.

Teodoru Rosiu.

Neoplant'a.
1875.
Medalie de argintu.

Seghedinu.
1876.
Medalie pentru merite.

CLOPOTE

DE TÓTA MARIMEA

pe langa ficsarea prealabila a sunetelu loru.

Cu deosebire recomanda clopotele gaurite, inventate de densulu, alu caroru sunetu este mai josu decâtu alu celorlu de constructiunea vechia si care, fiindu de 100 puncti, sunt asemenea celorlu de 140 puncti de constructiunea vechia.

Se afla totudeauna in depositu clopote, dela marimea cea mai mica pâna la 50 chilogr., precum si de proasce portative si de mana.

Se recomanda pentru comande câtu de multe

Antonie Novotny
in Timișósr'a.

(7) 7-12

Rumänische Kunst-Dichtungen

Uebersetzt von Theochar Alexi.

Pretiuulu unui esemplariu fl. r.— v. a.

Unu destinu fatalu a voitu cá acésta publicatiune se apara totu deodata cu opulu

Rumänische Dichtungen

de
Sylva Carmen.

Fatalitatea a mersu si mai departe si a dispusu, cá ambele publicatiuni se póte aprópe unulu si acelasu titlu, provocandu astfelu presupunerea, cá si coprinsulu loru ar fi unulu si acelasu.]

N'am avutu nici-odata cutedianti'a de a pune in comparatiune cartea editata de noi cu opulu esitu din o péna ilustra si augusta.

Totusi inse ne luamu voia de a recomanda, cá unu studiu interessantu, cetirea publicatiunei nóstre. Se póte comanda la tóte librariile precum si la subsemnati.

Lów, Gerula & Comp.,

(19) 3-3

Tipografi — Editori — Brasiovu.

Aparate de musica.

Aceste aparate canta 4-200 piese cu séu fara espressionu, mandoline, dobe, campane, castagneti, voci ceresci, jocu de harfe etc.

Dose cu musica

cantandu 2 pâna la 16 piese; mai departe necesare, port-sugare, case elvetiane, albumuri de fotografi. necesare de scrisu, scatule pentru manusi, apasatoru pentru sediori, vase pentru flori, etuis de tigarete, tabathiere, mese de lucratu, sticle, sticle pentru bere, port-monaiuri, scunee etc. tóte cu musica. Tóte acestea cu musica. Toma-deauna celu mai nou si de calitate superióra, recomanda

(22) 2-6

J. H. Heller, in Bern.

Numai pentru comande directe se garantédia originalitate; ori care altele ce nu pótra semnatar'a mea, sunt fabricatu strainu. Fabric'a se afla in cas'a própria.

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**

Tipariulu lui **W. Krafft.**